

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Inšpektorat za varstvo
osebnih podatkov

1000 Ljubljana, Tivolska 50
Tel: 01/478 52 60, 478 55 30
Fax: 01/478 53 44
E-mail: joze.bogataj@gov.si

Številka: 751-02(0106)-25/2003
Datum: 17.04.2003

Odredba:

- Vročiti te naslovne kopije, ki so navedene
pod "VROČITI" (2 vročitve) in vrniti
na izvod

Ministrstvo za pravosodje, Inšpektorat za varstvo osebnih podatkov, izdaja na podlagi 28. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 59/99, 57/01 in 59/01), 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 56/02) ter 144., 211. in 217. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS št. 80/99, 70/00 in 52/02), zaradi nezakonite obdelave osebnih podatkov po uradni dolžnosti naslednjo

ODLOČBO

1. Ponudnikom internet storitev:
 - Vlada Republike Slovenije, Center za informatiko, Langusova 4, 1000 Ljubljana;
 - ARNES, Jamova 39, 1000 Ljubljana;
 - K2.net d.o.o., Veselova 14, 1000 Ljubljana;
 - Medinet d.o.o., Tržaška cesta 85, 2000 Maribor;
 - Perftech d.o.o., Pot na Lisice 4, 4260 Bled;
 - SiOL d.o.o., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana;
 - S-NET, d.o.o., Brnčičeva 45, 1000 Ljubljana;
 - Smart Com d.o.o., Brnčičeva 45, 1000 Ljubljana;
 - Sofnet d.o.o., Borovec 2, 1236 Trzin;
 - Telemach d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, 1000 Ljubljana;
 - Metaling d.o.o., Smrekarjeva 1, 3000 Celje;
 - VOLJATEL telekomunikacije, d.d., Šmartinska 106, 1000 Ljubljana;
 - Agenda d.o.o., Gosposvetska Cesta 84, 2000 Maribor;
 - MOJ.NET, podjetje za komunikacijske storitve, d.o.o., Slomškova 29, 1000 Ljubljana;se odreja, da takoj preprečijo vsakršen dostop ali pregledovanje spletne strani na naslovu: <http://www.udba.net/> (IP naslov: 203.146.102.48). Dostop ali pregledovanje spletne strani na naslovu: <http://www.udba.net/> morajo prej navedene pravne osebe onemogočiti skladno s svojimi tehničnimi zmožnostmi.
2. Pritožba zoper ukrep iz 1. točke izreka te odločbe ne zadrži izvršitve te odločbe.
3. Posebni stroški v postopku niso zaznamovani.

Obrazložitev

Inšpektorat za varstvo osebnih podatkov je bil dne 17.04.2003 s strani policije obveščen, da je na spletni strani <http://www.udba.net> objavljena Centralna Aktivna Evidenca (posebna zbirna evidenca Republiškega sekretariata za notranje zadeve Socialistične Republike Slovenije) v kateri naj bi se nahajali osebni podatki o več kot milijon državljanih SR Slovenije in SFRJ ter podatki o tujcih, ki so jih obravnavali uradni organi SRS.

Po prejetem obvestilu je bil na Inšpektoratu za varstvo osebnih podatkov še istega dne opravljen

pregled spletne strani na naslovu: <http://www.udba.net/>. Ob tem je bil opravljen tudi izpis in pregled nekaterih naključno izbranih map, poleg tega pa je inšpektor zaradi zavarovanja dokazov na svoj osebni računalnik prenesel in shranil 5 naključno izbranih map.

Takoj po pregledu, izpisu in prenosu nekaterih map, je bil v prostorih Inšpektorata za varstvo osebnih podatkov opravljen sestanek, na katerem sta bila navzoča dva predstavnika policije ter oba na inšpektoratu zaposlena inšpektorja. Predstavnik policije sta inšpektorja za varstvo osebnih podatkov med drugim seznanila z ugotovitvami policije ter mu izročila dokument, iz katerega je razvidna lokacija strežnika ter IP naslov, na katerem so objavljeni sporni osebni podatki. Poleg dogovora o nadaljnjem sodelovanju med inšpektoratom in policijo je bil namen sestanka predvsem ta, da se proučijo ukrepi, s pomočjo katerih bi bilo v nadaljevanju mogoče preprečiti oziroma vsaj omejiti in otežiti dostop do objavljenih osebnih podatkov ter skladno s tem preprečiti ali vsaj omejiti nezakonite in neupravičene posege v zasebnost prizadetih posameznikov. Predstavnik policije sta na sestanku z veliko verjetnostjo potrdila avtentičnost objavljenih osebnih podatkov. Kasneje je bilo ugotovljeno, da gre v zadevi najverjetneje za objavo osebnih podatkov iz Centralne Abecedne Evidence, takratnega Republiškega sekretariata za notranje zadeve, ki naj bi se vodila do leta 1988.

Pri pregledu spletne strani <http://www.udba.net/> dne 17.04.2003 v prostorih inšpektorata je bilo ugotovljeno, da so mape z osebnimi podatki v formatu PDF in jih je možno enostavno odpreti s programom Acrobat Reader. Osebe, katerih osebni podatki so bili objavljeni, je bilo mogoče iskati po začetnih črkah priimka, pri čemer je bilo mogoče priti do sledečih osebnih podatkov posameznikov: ime in priimek, datum in kraj rojstva, deklinski priimek, ime in priimek očeta in matere, deklinski priimek matere, kraj prebivališča, poklic, državljanstvo, narodnost, podatki o prekrških in kaznivih dejanjih, številka dosjeja,

V času ugotavljanja dejstev v zvezi z objavo osebnih podatkov na internetu so inšpektorja po telefonu poklicali trije novinarji, ki so inšpektorju med drugim povedali, da nameravajo še istega dne javno objaviti spletni naslov <http://www.udba.net/> ter javnost seznanimi z dejstvi v zvezi z objavo osebnih podatkov na internetu.

Iz obvestila o tem, da bo spletni naslov, na katerem si je moč ogledati zgoraj opisano zbirko osebnih podatkov, javno objavljen, je sledil logičen zaključek, da bodo uporabniki interneta v Republiki Sloveniji po javni objavi spletnega naslova pričeli množično pregledovati spletno stran na naslovu <http://www.udba.net/>.

Ker je v zadevi nedvomno šlo za nezakonito obdelavo osebnih podatkov iz uradne evidence, ki bi morali biti glede na občutljivost podatkov (podatki o narodnosti, o prekrških in o izbrisanih kazenskih obsodbah) po določbah 4. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP) ter določbah 6. člena ratificirane in objavljene Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, ki je bila ratificirana in objavljena leta 1994 (Uradni list RS, št. 11/94 - Mednarodne pogodbe št. 3/94) še posebej zavarovani, je bil v dneh 17.04.2003 in 18.04.2003 štirinajstim ponudnikom dostopa do interneta v Republiki Sloveniji ta odločba izrečena ustno prek telefona. Zaradi nedvoumne navedbe spletnega in IP naslova ter zaradi identifikacije organa, ki je odločbo izrekel, je bil izrek ustne odločbe, ki ga je bilo treba izvršiti, skupaj z uvodom, na katerem je bilo nedvoumno izraženo, da gre za ustno odločbo, ponudnikom posredovan tudi po elektronski pošti. Enemu od ponudnikov (K2.net d.o.o.), katerega odgovorna oseba je ob izreku ustne odločbe izrecno zahtevala tudi potrditev in identifikacijo organa prek faxes, je bil zapis izreka ustne odločbe dne 17.04.2003 ob 14:34 uri posredovan tudi po faxu.

Naslove, telefonske številke ter elektronske naslove ponudnikov dostopa do interneta, si je inšpektor poiskal in izpisal iz javnega telefonskega imenika ter iz interneta.

Izrek ustne odločbe se je glasil:

"Ponudniku internet storitev se odreja, da takoj prepreči vsakršen dostop ali pregledovanje spletne strani na naslovu: <http://www.udba.net/> (IP naslov: 203.146.102.48)."

Dejstva, da na katera se opira izdana odločba, so bila ugotovljena in izkazana s pregledom spletne strani <http://www.udba.net/> ter s potrditvijo avtentičnosti osebnih podatkov s strani policije.

Smiselnost, namen in razlog za izrek ustne odločbe je bil v tem, da se še pred javno objavo spletnega naslova v medijih, na območju Republike Slovenije omeji in oteži uporaba objavljenih osebnih podatkov in zmanjšajo nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost posameznikov ter zmanjšajo s tem povezane škodljive posledice, ki so nastale zaradi nezakonitega posredovanja osebnih podatkov v svetovni splet.

Ustna odločba je bila izdana na podlagi 28. člena ZVOP-a, 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru in 211. člena Zakona o splošnem upravnem postopku. Izdana je bila zaradi nujnih ukrepov v javnem interesu saj je obstajala nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir ter za javno varnost, pri čemer zaradi napovedane javne objave spletnega naslova v medijih s sprejemom ukrepov ni bilo moč odlašati. Pri tem je bilo upoštevano dejstvo, da dostopa do podatkov na internetu na takšen način ni mogoče v celoti preprečiti. Prav tako je bilo pred odločitvijo upoštevano, da bo prepoved dostopa do spletne strani na naslovu <http://www.udba.net> povzročila povečanje zanimanja za vsebino na navedeni spletni strani, vendar je pri tem prevladalo prepričanje, da se bo po že pred izrekom odločbe napovedani javni objavi spletnega naslova ter seznanitvijo javnosti v zvezi z objavo osebnih podatkov, v vsakem primeru močno povečal obisk navedene spletne strani. Ob upoštevanju splošne pravice državljanov Republike Slovenije do dostopa do vsebin, objavljenih na internetu, je pri odločitvi prevladala potreba po varstvu izredno občutljivih osebnih podatkov več tisoč oseb, torej potreba po varstvu ene izmed človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih posameznikom zagotavlja 38. člen Ustave Republike Slovenije. Z ustavo zagotovljena pravica do varstva osebnih podatkov je bila v konkretnem primeru po prepričanju inšpektorja pomembnejša od pravice dostopa do spletne strani na naslovu <http://www.udba.net>, ob čemer je bil inšpektor prepričan, da je varovanje pravice do varstva osebnih podatkov v javnem interesu državljanov Republike Slovenije.

Osební podatek je v 2. členu ZVOP-a definiran kot podatek, ki kaže na lastnosti, stanja ali razmerja posameznika ne glede na obliko, v kateri je izražen. Posameznik je določena ali določljiva fizična oseba, na katero se nanaša osebni podatek; fizična oseba je določljiva, če se lahko identificira na način, ki ne povzroča velikih stroškov ali ne zahteva veliko časa.

Po določbah 3. točke prvega odstavka 2. člena ZVOP-a obdelava osebnih podatkov pomeni zbiranje, shranjevanje ali združevanje podatkov v zbirkah osebnih podatkov, spreminjanje, uporabo ali sporočanje, vključno s **prenosom, iskanjem**, blokiranjem in brisanjem; obdelava je lahko ročna ali s sredstvi informacijske tehnologije.

Po določbah 2. člena ratificirane in objavljene Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, vključuje avtomatska obdelava naslednje operacije, če so v celoti ali deloma podprte z avtomatskimi sredstvi: shranjevanje podatkov, uporaba logičnih in (ali) aritmetičnih operacij pri delu s temi podatki, njihova predelava, brisanje, **iskanje ali širjenje**.

V obravnavani zadevi je nedvomno šlo za nezakonito obdelavo osebnih podatkov, saj za sporočanje osebnih podatkov javnosti ni bilo nikakršne pravne podlage. Poleg tega je šlo v zadevi tudi za uporabo osebnih podatkov za namene, ki niso določeni v zakonu ter za uporabo osebnih podatkov na način, ki ni združljiv z nameni, zaradi katerih so bili osebni podatki zbrani.

Ob tem je bilo v konkretnem primeru upoštevano tudi dejstvo, da bi na internetu objavljeni osebni podatki po določbah 41. člena Zakona o arhivskem gradivu in arhivih (Uradni list RS,

št. 20/97 in 32/97) lahko postali dostopni javnosti šele 75 let po nastanku oziroma 10 let po smrti osebe, na katero se podatki nanašajo. Kot kažejo ugotovitve, v primeru objavljenih podatkov ni bil izpolnjen nobeden od prej navedenih pogojev, saj se objavljeni osebni podatki nanašajo tudi na še živeče osebe, od nastanka zadnjih zapisov pa tudi še ni minilo več kot 26 let.

V obravnavanem primeru je za nezakonito obdelavo osebnih podatkov odgovoren lastnik internetne strani na naslovu <http://www.udba.net/> ter oseba, ki je osebne podatke uporabila na takšen način, vendar pa se v obravnavanem primeru lastnik spletne strani nahaja v tujini, kjer inšpektor za varstvo osebnih podatkov nima pristojnosti.

Navkljub dejstvu, da se baza z osebnimi podatki nahaja v tujini, pa je med obdelovalce osebnih podatkov ter s tem med zavezance po Zakonu o varstvu osebnih podatkov mogoče šteti tudi v izreku te odločbe navedene ponudnike dostopa do interneta, saj le ti na območju Republike Slovenije svojim uporabnikom omogočajo prenos, pregledovanje in širjenje v tujini objavljenih osebnih podatkov. Takšen zaključek temelji na definiciji izraza "obdelava osebnih podatkov" iz 3. točke prvega odstavka 2. člena ZVOP-a, po kateri med obdelavo osebnih podatkov med drugim spada tudi prenos in pregledovanje osebnih podatkov, ter na definiciji avtomatske obdelave iz 2. člena ratificirane in objavljene Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, po kateri avtomatska obdelava vključuje med drugim tudi iskanje ali širjenje podatkov.

Inšpektor za varstvo osebnih podatkov, ki pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa, ki ureja varstvo osebnih podatkov, ima pravico takoj: odrediti, da se nepravilnosti ali pomanjkljivosti, ki jih ugotovi, odpravijo na način in v roku, ki ga sam določi (1. točka prvega odstavka 28. člena ZVOP-a); odrediti prepoved obdelave osebnih podatkov fizičnim in pravnim osebam iz 14. člena tega zakona, ki niso zagotovile ali ne izvajajo ukrepov in postopkov za zavarovanje osebnih podatkov ali če nezakonito obdelujejo osebne podatke (2. točka prvega odstavka 28. člena ZVOP-a); ter odrediti prepoved iznosa osebnih podatkov iz države ali njihovega posredovanja tujim uporabnikom osebnih podatkov, če se iznašajo ali posredujejo v nasprotju z določbami tega zakona (3. točka prvega odstavka 28. člena ZVOP-a).

V 32. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru je med drugim določeno, da, če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost: odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sam določi, izvesti postopke v skladu z zakonom o prekrških, podati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov, odrediti druge ukrepe in opraviti dejanja, za katere je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom.

V 211. členu Zakona o splošnem upravnem postopku je določeno, da, kadar gre za nujne ukrepe v javnem interesu po 4. točki prvega odstavka 144. člena tega zakona, lahko pristojni organ odloči tudi ustno.

Organ, ki po prejšnjem odstavku tega člena ustno odloči, lahko odredi, da se odločba takoj izvrši.

Organ, ki je ustno odločil, mora stranki na njeno zahtevo izdati pisno odločbo, in sicer najpozneje v osmih dneh od dneva, ko je to zahtevala. To zahtevo lahko poda stranka v osmih dneh od ustne odločitve.

Kadar gre za stvar, ki se tiče večjega števila določenih oseb, se lahko na podlagi 217. člena Zakona o splošnem upravnem postopku izda za vse skupaj ena sama odločba; osebe morajo biti imenovane v izreku odločbe, v obrazložitvi pa morajo biti za vsako posamezno osebo navedeni razlogi, ki se nanašajo nanjo. Tako odločbo je treba vročiti vsaki od njih, razen v primeru iz 90. člena tega zakona.

V obravnavani zadevi so razlogi, ki se nanašajo na posamezno osebo, za vse enaki.

Ker je šlo v zadevi za nezakonito obdelavo izjemno občutljivih osebnih podatkov (podatki o narodnosti, prekrških in že izbranih obsodbah), ki se nanašajo na več tisoč oseb, je bilo treba glede na okoliščine in tezo ugotovljene kršitve na podlagi 2. točke prvega odstavka 28. člena ZVOP-a, 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru ter 144., 211. in 217. člena Zakona o splošnem upravnem postopku odrediti prepoved nezakonite obdelave osebnih podatkov, kot je navedeno v 1. točki izreka te odločbe.

Izrek, da pritožba zoper ukrepe iz 1. točke izreka te odločbe ne zadrži izvršitve te odločbe, temelji na določbi tretjega odstavka 28a. člena ZVOP-a ter na določbi 30. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za pravosodje, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana, v roku **8 dni** od dneva vročitve te odločbe. Pritožba se izroči osebno, pošlje po pošti ali da na zapisnik pri organu, ki je odločbo izdal: Ministrstvo za pravosodje, Inšpektorat za varstvo osebnih podatkov, Tivolska 50, 1000 Ljubljana. Pritožbo je treba kolkovati po tar. št. 2 Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/00, 44/00, 81/00 in 33/01) in v zvezi s Sklepom o uskladitvi vrednosti točke v zakonu o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 76/02), z upravno takso v znesku 3.400,00 SIT.

Ta odločba je izdana po uradni dolžnosti in je na podlagi 22. člena Zakona o upravnih taksah takse prosta.

Jože BOGATAJ
glavni inšpektor
za varstvo osebnih podatkov

VROČITI:

1. Vlada Republike Slovenije, Center za informatiko, Langusova 4, 1000 Ljubljana;
2. ARNES: vročiti pooblaščenca: Odvetniška družba Kotlušek&Pavčič o.p.- d.n.o., Miklošičeva c. 18, 1000 Ljubljana;
3. K2.net d.o.o.: vročiti pooblaščenca: Odvetniška družba Čeferin o.p., d.n.o., Taborska c. 13, 1290 Grosuplje;
4. Medinet d.o.o., Tržaška cesta 85, 2000 Maribor;
5. Perftech d.o.o., Pot na Lisice 4, 4260 Bled;
6. SiOL d.o.o., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana;
7. S-NET, d.o.o., Brnčičeva 45, 1000 Ljubljana;
8. Smart Com d.o.o., Brnčičeva 45, 1000 Ljubljana;
9. Sofnet d.o.o., Borovec 2, 1236 Trzin;
10. Telemach d.o.o., Cesta ljubljanske brigade 21, 1000 Ljubljana;
11. Metaling d.o.o., Smrekarjeva 1, 3000 Celje;
12. VOLJATEL telekomunikacije, d.d., Šmartinska 106, 1000 Ljubljana;
13. Agenda d.o.o., Gosposvetska Cesta 84, 2000 Maribor;
14. MOJ.NET, podjetje za komunikacijske storitve, d.o.o., Slomškova 29, 1000 Ljubljana;
15. arhiv, tu.

